

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра терапевтичної стоматології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан стоматологічного
факультету
/проф. Костенко Є.Я./
«20» березня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАРОДОНТОЛОГІЯ
V курс

Рівень вищої освіти	Магістр
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	221 «Стоматологія»
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	«Терапевтична стоматологія»
Освітня програма	«Стоматологія»
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**Пародонтологія**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **22 «Охорона здоров'я»** спеціальності **221 «Стоматологія»** предметної спеціальності (спеціалізації) «**Терапевтична стоматологія**» освітньої програми «**Стоматологія**».

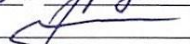
Розробники:

Крулько Д.В., асистент кафедри

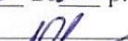
Гончарук-Хомин М.Ю., доктор філософії, в.о. завідувача кафедри

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **терапевтичної стоматології**

протокол № 3 від «16» березня 2023 р.

в.о. завідувача кафедри PhD, Гончарук-Хомин М.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету
протокол № 7 від «20» березня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Клітинська О.В.

© Крулько Д.В. та ін., 2023 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120	5
Кількість модулів – 1	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: 9 семестр: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 2	9-й
	Лекції:
	10
	Практичні (семінарські):
	40
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:
	0
Форма підсумкового контролю: усна, письмова	Самостійна робота:
	70

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення клінічного курсу «**Пародонтологія**» на 5 році навчання на стоматологічному факультеті є засвоєння студентами - майбутніми лікарями-стоматологами класифікацій, етіології та патогенезу запально-дистрофічних і дистрофічних захворювань пародонта, особливостей клінічних і додаткових методів обстеження пародонтологічних хворих; клініки, лікування та профілактики захворювань пародонту.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. *Інтегральна:*

Здатність клінічно мислити, вміти діагностувати, диференціювати та лікування захворювання зубів. Використовувати сучасні методи для лікування.

2. *Загальні (ЗК):*

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення педагогічних проблем і виробляти рішення щодо їх усунення (ЗК-1);
- здатність застосовувати знання на практиці (ЗК-2);
- уміння працювати із сучасною технікою (ЗК-3);
- здатність до опанування новими знаннями та продовження професійного розвитку (ЗК-4);
- уміння спілкуватися, включаючи усну та письмову комунікацію українською та принаймні однією із іноземних мов (ЗК-5);
- уміння організувати власну діяльність та ефективно управляти часом (ЗК-6);
- знання та розуміння з предметної області у професії викладача математики та інформатики (ЗК-7);
- здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі (ЗК-8);
- набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування стоматологічних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті (ЗК-9);
- здатність до міжособистісного спілкування, здатність до самокритики, навички роботи в команді (ЗК-10);
- навички планування та управління часом (ЗК-11);
- уміння і здатність до прийняття рішень (ЗК-12);
- дотримання етичних принципів, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність (ЗК-13);
- здатність до критичного мислення, навички обдумування (ЗК-14).

3. *Фахові (спеціальні, предметні):*

- здатність ефективно працювати в областях педагогіки, психології, математики та інформатики (ФК-1);
- здатність працювати з інформацією і знаннями з освітніх проблем (ФК-2);
- працювати з колегами, учнями, практикантами, стажистами, іншими колегами та партнерами в медицині, що включає в себе здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються лікування хворих (ФК-3);
- робота із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і широкому глобальному рівнях, включаючи розвиток відповідних професійних цінностей і здатності осмислювати результати навчання (ФК-4);
- здатність демонструвати глибокі знання з терапевтичної стоматології (ФК-5);
- здатність правильно поставити діагноз та провести лікування пацієнтів (ФК-6);
- здатність демонструвати на фантомах вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології (ФК-7);

– здатність демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів (ФК-8)

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Пародонтологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 7. Загальна та оральна біологія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 15. Мікробіологія, вірусологія та імунологія
- ОК 22. Пропедевтика терапевтичної стоматології
- ОК 32. Терапевтична стоматологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Пародонтологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.	ПРН 3
Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 4
Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 8
Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартами схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 11

Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19
Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Пародонтологія**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.	ПРН 19
2. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології.	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3
3. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати : - анатомію, гістологію, фізіологію пародонту, захисні механізми; - класифікацію хвороб пародонту, їх позитивні якості та недоліки; - особливості клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонту; - підходи до проведення індексної оцінки стану тканин пародонту, функціональні методи діагностики, Rtg-діагностика хворих з патологією тканин пародонту, лабораторні методи обстеження. - складання плану лікування пародонтологічного хворого; - підходи до профілактики захворювань тканин пародонту; - принципи диспансеризації хворих із захворюваннями тканин пародонту.	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4
4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти реалізувати комплекс практичних навичок з: - застосування суб'єктивних методів обстеження пародонтологічного хворого; - клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонта; - правильного оформлення історії хвороби, складення плану обстеження та лікування хворого; - оцінки глибини присінку рота і сили прикріплення вуздечок губ; - вимірювання глибини зубоясенної борозни та клінічних кишень за допомогою градуйованого зонда; - вимірювання ступеня рухомості зубів за Ентіним; - проведення проби Шиллера-Писарева; - проведення вакуумної проби за В.І. Кулаженко; - визначення наявності гнійного вмісту зубоясених кишень за допомогою бензидинової проби;	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4 ПРН 8 ПРН 11 ПРН 19 ПРН 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування на клінічних/практичних заняттях (індивідуальна теоретична співбесіда);

- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час клінічних занять та самостійної роботи студента;
- вирішення типових клінічних задач (відповідно до етапів заняття);
- виконання тестових завдань/тестовий контроль (відповідно до етапів заняття);
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи;
- модуль;
- залік;

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, дискусія, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різьблення з пластичних мас тощо);
- **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- **інноваційні методи навчання**: ділова гра, кейс-метод.
- **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Самостійна робота студента включає: вивчення теоретичних аспектів, що стосуються навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації); підготовку до семінарських занять; узагальнення вивченого матеріалу перед заліком тощо.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Аудиторна та самостійна робота студента забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацією навчання, зокрема, в системі Moodle/E-learn та за допомогою платформ Google (Google Meet, Classroom тощо).

Система оцінювання результатів навчання студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та клінічні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яке включає:

- поточний контроль, що здійснюється протягом навчання студента під час проведення лекційних та клінічних занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться після вивчення матеріалу відповідної частини дисципліни – змістового модуля з врахуванням результатів поточного контролю;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: модуль

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом (для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.

2. Письмовий теоретичний контроль.

3. Комп'ютерне/письмове тестування.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма модульного контролю:

Модульний контроль (МК) проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни «Пародонтологія» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування.

2. Письмове вирішення тестових завдань.

3. Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «Пародонтологія».

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.

2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.

3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модуля (залікового кредиту) – **100**, в тому числі за поточну навчальну діяльність – **60** балів, за результатами модульного підсумкового контролю – **40** балів. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі таким чином:

Традиційна оцінка	Конвертація в бали
	Модуль № 1

“5”	2,63
“4”	2,08
“3”	1,52
“2”	0
Кількість тем в модулі	20

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ICPC) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ICPC нараховуються при успішному її захисті. Критерії оцінювання самостійної роботи студентів включають наступні: встановлений рівень знань студента; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										T20 Підсумковий модульний контроль 1	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63		
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	ICPC		
2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	10		

T1, T2 ... – теми, ICPC – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля 1, вираховується шляхом множення кількості балів (**2,63**), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (**19**) і становить **50** балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв’язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I становить **60 (50+10)** балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (**1,52**), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (**19**) та додавання балів (**6**), що відповідають оцінці “3” за ICPC, і становить **35** балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) Заняття	20	50
Індивідуальна самостійна робота студента (ICPC)	1	10
Модульна контрольна Робота	1	40
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Форми модульного контролю	Конвертація у бали традиційних оцінок			
	«5»	«4»	«3»	«2»
Усне опитування/письмовий теоретичний контроль	30 - 27	26 – 22	21 – 18	0
Комп'ютерне/письмове тестування при тематичному оцінюванні	10 – 9	8 – 7	7 – 6	0
	40 - 36	35 – 29	28 – 24	0

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **40** балів, що відповідає оцінці «5».

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **24** бали, що в свою чергу відповідає оцінці «3».

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Конвертація рейтингового балу у шкалу успішності ECTS

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для диф. заліку, практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни **FX (“2”)** виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **F (“1”)** виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше 2-х разів, під час зимових канікул та протягом 2-х додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «ВІДМІННО»

виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями по пропедевтиці терапевтичної стоматології у відповідності з навчальною програмою, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Студент, що претендує на відмінну оцінку мусить розуміти клінічне та практичне значення пропедевтики терапевтичної стоматології, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення. Студент обов'язково повинен знати принципи фантомного курсу, передбачених програмою згідно переліку «практичних навичок».

Оцінку «ДОБРЕ»

заслуговує студент, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінку «ЗАДОВІЛЬНО»

заслуговує студент, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання на стоматологічному факультеті та для виконання роботи по професії лікаря-стоматолога. Студент зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО»

виставляється студенту, що має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не придатні продовжити навчання на стоматологічному факультеті та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння пропедевтики терапевтичної стоматології.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим. Будова та функції пародонта.

Тема 2. Сучасна міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017 р. хвороб пародонта.

Тема 3. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Індексна оцінка стану пародонта та гігієни порожнини рота.

Тема 4. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.

Тема 5. Складання пародонтальної карти

Тема 6. Папіліт. Класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Катаральний гінгівіт. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 7. Клініка, діагностика, лікування, профілактика гіпертрофічного та виразково-некротичного гінгівітів.

Тема 8. Клініка, діагностика та диференційна діагностика, лікування, профілактика локалізованого пародонтиту.

Тема 9. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Роль місцевих та загальних хвороботворних факторів. Механізми утворення ясенної та пародонтальної кишень

Тема 10. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.

Тема 11. Пародонтальні прояви системних захворювань, набутих та спадкових станів. Періімплантні захворювання та стани.

Тема 12. Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.

Тема 13. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки.

Тема 14. Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.

Тема 15. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.

Тема 16. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції). Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.

Тема 17. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.

Тема 18. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.

Тема 19. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.

Тема 20. Підсумковий контроль модуля 1.

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Форма навчання:			
	Усього	у тому числі		
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна, самостійна робота
ІХ-й семестр				
Модуль 1				

Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим. Будова та функції пародонта.	7	2	2	0	3
Тема 2. Сучасна міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017р. хвороб пародонта.	8	2	2	0	4
Тема 3. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Індексна оцінка стану пародонта та гігієни порожнини рота.	6		2	0	4
Тема 4. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.	5		2	0	3
Тема 5. Складання пародонтальної карти	6	2	2	0	2
Тема 6. Папіліт. Класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Катаральний гінгівіт. Клініка, діагностика	7		2	0	5
Тема 7. Клініка, діагностика гіпертрофічного та виразково-некротичного гінгівітів	5		2	0	3
Тема 8. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика локалізованого пародонтиту.	6		2	0	4
Тема 9. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Роль місцевих та загальних хвороботворних факторів. Механізми утворення ясенної та пародонтальної кишень	5,5		2	0	3,5
Тема 10. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	5,5		2	0	3,5
Тема 11. Пародонтальні прояви системних захворювань, набутих та спадкових станів. Периімплантні захворювання та стани	3		2	0	1
Тема 12. Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.	10	2	2	0	6
Тема 13. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки.	5		2	0	3
Тема 14. Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.	6		2	0	4
Тема 15. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	7		2	0	5
Тема 16. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції). Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.	4		2	0	2

Тема 17. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів. Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта.	8		2	0	6
Тема 18. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	5	2	2	0	1
Тема 19. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	5		2	0	3
Тема 20. Підсумковий контроль модуля 1	6		2	0	4
Разом за модуль		10	40	0	70
Разом за семестр	120	10	40	0	70
Усього годин	120				

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять «Пародонтологія» 5 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим. Будова та функції пародонта	2
2.	Сучасна міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017 р. хвороб пародонта.	2
3.	Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Індексна оцінка стану пародонта та гігієни порожнини рота.	2
4.	Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.	2
5.	Складання пародонтальної карти	2
6.	Папіліт. Класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Катаральний гінгівіт. Клініка, діагностика	2
7.	Клініка, діагностика гіпертрофічного та виразково-некротичного гінгівітів.	2
8.	Клініка, діагностика та диференціальна діагностика локалізованого пародонтиту.	2
9.	Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Роль місцевих та загальних хвороботворних факторів. Механізми утворення ясенної та пародонтальної кишень	2
10.	Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження	2

	хворих на генералізований пародонтит.	
11.	Пародонтальні прояви системних захворювань, набутих та спадкових станів. Періімплантні захворювання та стани	2
12.	Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.	2
13.	Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки.	2
14.	Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.	2
15.	Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	2
16.	Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції). Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.	2
17.	Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів. Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта.	2
18.	Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	2
19.	Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	2
20.	<i>Підсумковий контроль модуля 1</i>	40

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

9 семестр		
№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Будова та функції тканин пародонта. Сучасні погляди на етіологію та патогенез захворювань пародонта. Організація пародонтологічної допомоги населенню.	2
2.	Сучасна міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017 р. хвороб пародонта. Здоровий пародонт, захворювання та стани ясен (Chapple I. et al., 2018). Пародонтит (Papanou P., Sanz M. et al., 2018)	2
3.	Пародонтальні прояви системних захворювань, набутих та спадкових станів. Періімплантні захворювання та стани (Berglundh T. et al., 2018). Складання пародонтальної карти.	2
4.	Лікування пародонтологічних хворих. Місцеве медикаментозне лікування. Хірургічні методи лікування. Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів.	2

5.	Профілактика захворювань пародонта. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта. Диспансеризація. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	2
Разом		10

6.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
		Денна
9 семестр		
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	44
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	2.1. Класифікації хвороб пародонта (М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1998;	2
	2.2. Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів. Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит,	2
	2.3. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	2
	2.4. Фізіотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	2
	2.5. Дієтотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	2
	2.6. Суспільні та індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.	2
	2.7. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	2
	2.8 Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.	2
	2.9 Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації	2
3.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень, написання історії хвороби пацієнта	2
4.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
Разом		70

6.5. Індивідуальні завдання

- а) Використання орієнтовних карт, для організації самостійної роботи з метою :
- оволодіння індивідуальними прийомами переробки великих обсягів інформації з терапевтичної стоматології ;
  - опанування універсальними прийомами структурування матеріалу ;
  - визначення логічних зв'язків між елементами теоретичної інформації;
  - орієнтування на конкретні форми фіксації результатів;
- б) самостійний пошук нових даних про підходи до лікування патологій пародонту;
- в) використання експериментальних лабораторних методів дослідження з матеріалознавства в терапевтичній стоматології;
- г) науково-дослідна робота студента.

Перелік теоретичних запитань до модуля 1

1. Пародонт. Визначення поняття. Будова та функції пародонта. Захисні механізми пародонту.
2. Захворювання пародонта. Визначення. Термінологія. Сучасна Міжнародна Класифікація захворювань пародонта
3. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика папіліту.
4. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика катарального, гіпертрофічного, виразкового, гангренозного і атрофічного гінгівіту.
5. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика пародонтиту.
6. Мета та умови ефективного застосування хірургічних методів лікування захворювань пародонта.
7. Методи хірургічного лікування захворювань пародонта: Кюретаж. Показання. Методика. Види. Протипоказання. Виконання. Ефективність.
8. Гінгівотомія. Показання. Методика. Протипоказання. Виконання гінгівектомії. Показання. Види. Протипоказання.
9. Клаптеві операції. Показання. Методики. Види. Протипоказання.
10. Використання засобів що стимулюють регенерацію кістки, альвеолярного відростка. Трансплантати. Їх види та методика застосування.
11. Оперативні втручання для формування присінка порожнини рота: френулотомія, френулектомія, френулопластика, операція заглиблення присінка порожнини рота.
12. Видалення зубів при захворюванні пародонта (показання).
13. Депульпація зубів, методики.
14. Операція резекції кореня зуба та гемісекції. Коронорадикулярна сепарація.
15. Спеціальні ортопедичні методи лікування захворювань пародонта (показання, протипоказання, способи проведення). Вибіркове пришліфування зубів. Тимчасове шинкування. Ортодонтичне лікування. Постійне шинкування.
16. Групи факторів ризику виникнення захворювань пародонта. Фактори безпосереднього впливу. Фактори системного впливу на тканини пародонта
17. Положення програмного документу ВОЗ «Здоров'я XXI – здоров'я для всіх у XXI столітті»
18. Координаційні напрямки діяльності європейського регіонального бюро ВООЗ щодо профілактики стоматологічних захворювань.
19. Рівні профілактики захворювань пародонта. Визначення поняття первинної профілактики. Методи первинної профілактики захворювань пародонта. Етіологічна та патогенетична спрямованість первинної профілактики.
20. Визначення вторинної профілактики. Мета вторинної профілактики. Методи вторинної профілактики. Складові компоненти вторинної профілактики.
21. Скринінг і його мета при здійсненні вторинної профілактики. Скринінговий тест індексу деструкції пародонта, його роль та формула обрахування.
22. Скринінговий індекс ураження тканин пародонта, його значення для планування заходів вторинної профілактики та формула обрахування.
23. Визначення третинної профілактики. Складові третинної профілактики. Критерії визначення патологічних станів пародонта, які потребують скринінга. Вимоги до скринінгових тестів.
24. Тести, які використовуються при проведенні третинної профілактики. Масові соціально-профілактичні засоби. Форми проведення колективної профілактики.
25. Лікарські профілактичні заходи. Індивідуальні профілактичні засоби.
26. Антенатальна профілактика захворювань пародонта.
27. Постнатальна профілактика захворювань пародонту.
28. Роль раціональної гігієни порожнини рота у профілактиці захворювань пародонта.
29. Аспекти раціональної гігієни ротової порожнини. Гігієнічні засоби, що відповідають вимогам індивідуальної та професійної гігієни.
30. Класифікація зубних щіток за С.Б. Улітовським. Методи чищення зубів.

31. Класифікація і способи застосування зубних флосів.
32. Класифікація і способи застосування міжзубних йоршиків та активаторів.
33. Способи застосування індивідуальних іригаторів.
34. Класифікація індивідуальних засобів гігієни порожнини рота.
35. Класифікація зубних паст. Основні компоненти зубних паст.
36. Класифікація зубних еліксирів. Основні компоненти ополіскувача.
37. Форми індивідуального контролю за призначенням і використанням гігієнічних засобів.
38. Загальна схема призначення гігієнічних засобів при захворюваннях пародонта.
39. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта в період загострення патологічного процесу.
40. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта при хронічному перебігу патологічного процесу.
41. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта після досягнення періоду стабілізації.
42. Особливості гігієни порожнини рота у дітей. Гігієнічне навчання. Організація класу гігієни.
43. Організація пародонтологічного кабінету. Оснащення пародонтологічного кабінету.
44. Обов'язкові лікарські засоби, що забезпечують надання пародонтологічної допомоги хворим.
45. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта як невід'ємна складова профілактичного напрямку системи охорони здоров'я.
46. Основна організаційна форма диспансеризації.
47. Контингент хворих, що підлягає диспансеризації.
48. Функціональні обов'язки медичного персоналу в процесі диспансеризації.
49. Диспансерні групи пародонтологічних хворих. Лікарські заходи, що використовуються в період диспансеризації.
50. Періодичність диспансерного нагляду за хворими. Об'єм курсів диспансеризації в залежності від форми захворювання і тяжкості патологічного процесу.
51. Терміни, що використовують характеристики стану пародонта.
52. Критерії зняття хворих з диспансерного обліку. Оцінка ефективності диспансеризації.
53. Особливості диспансеризації дітей із захворюваннями пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 1

1. Скласти організаційну схему клініки терапевтичної стоматології
2. Скласти план обстеження пародонтологічного хворого.
3. Дати оцінку загального стану хворого. Провести зовнішньолицеве обстеження хворого.
4. Провести огляд присінку рота і дати оцінку стану ясен, СО щік та губ, глибини присінку рота, сили вуздечок, характеру прикусу, характеру слиновиділення. Оцінити стан зубів та пародонту.
5. Скласти плани обстеження хворих на різні форми гінгівітів та оцінити отримані результати.
6. Скласти плани лікування та профілактики гінгівітів.
7. Скласти план лікування хворого на гінгівіт в залежності від форми та ступеня тяжкості захворювання.
8. Скласти план лікування хворого на генералізований пародонтит в залежності від форми та ступеня тяжкості захворювання.
9. Скласти план лікування хворого на пародонтоз в залежності від ступеня тяжкості захворювання.
10. Перерахувати план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонтиту та у період Фази 2.
11. Перерахувати план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонтиту та у період Фази 3.
12. Перерахувати план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонтиту та у період Фази 1.
13. Перерахувати методи знеболення та засоби що застосовуються в пародонтології

14. Скласти алгоритм професійної гігієни ротової порожнини.
15. Скласти план санації хворого на хронічний генералізований пародонтит II ступеня тяжкості.
16. Описати методи виявлення та усунення травматичної оклюзії.
17. Скласти алгоритм видалення під'ясенних зубних відкладень у пародонтологічних хворих.
18. Скласти алгоритм механічного видалення зубних відкладень із зазначенням знеболюючих засобів.
19. Скласти алгоритм хімічного видалення зубних відкладень із застосуванням певних засобів.
20. Скласти алгоритм апаратного методу видалення зубних відкладень із зазначенням засобів антисептичної дії.
21. Перерахувати особливості раціонального пломбування каріозних порожнин у пародонтологічних хворих.
22. Перерахувати способи і засоби місцевого медикаментозного лікування захворювань пародонта. Виписати рецепти.
23. Перерахувати способи і засоби місцевого протизапального лікування запально-дистрофічних захворювань пародонта.
24. Перерахувати способи і засоби місцевого антибактеріального лікування запально-дистрофічних захворювань пародонта.
25. Знати класифікацію пародонтальних пов'язок, їх склад і способи застосування.
26. Описати алгоритм застосування пародонтальної пов'язки з парафіну.
27. Описати алгоритм виконання механічного кюретажу зубоясенних кишень.
28. Описати алгоритм виконання хімічного кюретажу зубоясенних кишень.
29. Описати алгоритм проведення гінгівотомії.
30. Описати алгоритм проведення простої гінгівектомії.
31. Описати алгоритм проведення радикальної гінгівектомії.
32. Описати алгоритм виконання клаптевої операції за Відманом-Нейманом.
33. Описати алгоритм клаптевої операції з використанням стимуляторів регенерації кістки альвеолярного паростка.
34. Описати алгоритм проведення френулотомії.
35. Описати алгоритм проведення френулектомії.
36. Описати алгоритм проведення френулопластики.
37. Описати алгоритм проведення операції по заглибленню присінка ротової порожнини.
38. Описати алгоритм проведення ліквідації рецесії ясен.
39. Описати алгоритм проведення одночасного поглиблення присінку ротової порожнини та подовження вуздечки губ.
40. Описати алгоритм проведення операції резекції кореня зуба.
41. Описати алгоритм проведення гемісекції зуба.
42. Описати алгоритм проведення коронорадикулярної операції.
43. Описати алгоритм проведення вибіркового при шліфування зубів.
44. Описати алгоритм проведення тимчасового шинування зубів Ribbond.
45. Описати алгоритм проведення постійного шинування зубів
46. Перерахуйте рівні профілактики захворювань пародонта.
47. Провести обрахунок скринінгового тесту індексу деструкції пародонта.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ЗАЛІКУ

1. Клінічна гістологія слизової оболонки ясен. Клінічна гістологія сполучнотканинної основи ясен. Структура зубо-ясенного з'єднання.
2. Клінічне значення зубо-ясенного з'єднання і ясенної рідини.
3. Морфо-рентгенологічна характеристика кісткової тканини альвеолярного паростка.
4. Морфологічна характеристика цементу. Емалево-цементна границя.
5. Функції пародонта. Клінічна гістологія періодонту.
6. Зубний наліт. Механізм утворення. Функціональне значення.
7. Зубний камінь. Утворення. Вплив на тканини пародонту.
8. Ясенна рідина. Механізм утворення. Функціональне значення.

9. Мікроорганізми порожнини рота в нормі. Заміна їх складу під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів.
10. Слина, як біологічне середовище порожнини рота. Хімічний склад слини, його зміна під впливом екзо- та ендогенних факторів.
11. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула). Механізм утворення. Структура кутикули, пелікули.
12. Клінічні методи діагностики захворювань пародонту.
13. Лабораторні методи діагностики захворювань пародонту.
14. Клінічне значення рентгенологічного дослідження хвороб пародонту.
15. Роль місцевих факторів в патогенезі запальних хвороб пародонту.
16. Роль дефіциту вітамінів в патогенезі запальних хвороб пародонту.
17. Значення порушень мікро циркуляції тканин пародонта в патогенезі запальних хвороб пародонту.
18. Значення імунних порушень в патогенезі хвороб пародонту.
19. Класифікація захворювань пародонту (М.Ф.Данилевський, І.С. Мащенко, МКХ-10). Позитивні якості та недоліки.
20. Поширення захворювань пародонту серед різних груп населення. Визначення інтенсивності ураження пародонту за Расселом (PI), KPI, індексом BOOZ.
21. Патогенетичний зв'язок захворювань пародонту з патологією нервової, серцево-судинної, ендокринної та імунної систем.
22. Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
23. Критерії оцінки стану пародонта. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Федорова-Володкіної, Грін-Вермільона, PI, PMA, KPI, CRITN).
24. Основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонту.
25. Папіліт. Різновиди. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
26. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
27. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
28. Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
29. Лікарські засоби та їх застосування для лікування гінгівіту.
30. Пародонтит. Клініка, діагностика, лікування.
31. Кюретаж пародонтальних кишень. Різновиди. Методика проведення. Застосування лікарських речовин.
32. Загальне лікування пародонтиту. Показання. Вибір лікарських препаратів.
33. Фізичні методи лікування захворювань пародонту. Показання, протипоказання, методика(бальнеотерапія, масаж, електролікування, магніто- та лазеротерапія).
34. Методика видалення зубних відкладень.
35. Основні методи етіотропної терапії при запальних процесах пародонту.
36. Світлолікування при хворобах пародонту. Види, механізм, показання, методи лікування.
37. Електролікування при хворобах пародонту. Види, механізм, показання, методика лікування.
38. Масаж при лікуванні хвороб пародонту. Види масажу, механізм дії, показання.
39. Лікування хвороб пародонту температурними факторами. Кріотерапія.
40. Профілактика захворювань пародонту.

**ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ
СТУДЕНТИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ 5 – ГО КУРСУ ЗГІДНО ОСВІТНЬО –
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ**

1. Скласти схему обстеження пародонтологічного хворого.
2. Застосувати суб'єктивні методи обстеження пародонтологічного хворого.
3. Дати оцінку загального стану хворого.

4. Провести зовнішньолицеве обстеження хворого.
5. Провести внутрішньоротовий огляд хворого.
6. Оцінити глибину присінку рота і силу прикріплення вуздечок губ.
7. Виміряти глибину зубоясенної борозни та клінічних кишень за допомогою градуйованого зонда.
8. Виміряти ступінь рухомості зубів за Ентіним.
9. Оцінити характер прикусу.
10. Провести пробу Шиллера-Писарева.
11. Провести вакуумну проби за В.І Кулаженко.
12. Визначити наявність гнійного вмісту зубоясених кишень за допомогою бензидинової проби.
13. Визначити наявність ерозуювння епітелію клінічних кишень за допомогою проби Парма.
14. Визначити наявність кровоточивості ясен за Т.Ф Виноградовою.
15. Визначити рН вмісту клінічних кишень.
16. Визначити наявність травматичної оклюзії за допомогою оклюдограми.
17. Визначити ступінь деструкції пародонту одним із адекватних індексів.
18. Визначити стан гігієни ротової порожнини за допомогою індексу Грін-Вермільона.
19. Оцінити необхідність та обсяг лікувальних заходів за допомогою комунального індексу СРІ.
20. Оцінити необхідність та обсяг лікувальних заходів за допомогою комунального індексу СРІ.
21. Оцінити стан кісткової основи щелеп за допомогою ортопантомограми, панорамної або прицільної рентгенограми.
22. Описати зміни на рентгенограмі, характерні для хронічного генералізованого пародонтиту: початкового ступеню розвитку; 1 ступінь розвитку; 2 ступінь розвитку; 3 ступінь розвитку.
23. Описати зміни на рентгенограмі при хронічному перебігу обмеженого пародонтиту.
24. Описати рентгенографічні зміни при пародонтозі.
25. Вирахувати індекси Фукса по панорамній рентгенограмі щелеп хворого з хронічним перебігом пародонтиту 2 ступеню розвитку патологічного процесу.
26. Дати порівняльну характеристику вікових змін коміркового відростку щелеп зі змінами при хронічному перебігу генералізованого пародонтиту легкого ступеню розвитку.
27. Описати ортопантомограму кісткової основи щелеп хворого з пародонтозом 1 ступеню розвитку патологічного процесу.
28. Оцінити результати проби М.Я Ясиновського.
29. Оцінити результати моноцитограми.
30. Обстежити стан лімфатичних вузлів щелепно-лицевої ділянки.
31. Оцінити стан периферійних гілок трійчастого нерва в точках їх виходу.
32. Оцінити результати мікробіологічного дослідження вмісту пародонтальних кишень.
33. Провести пробу, що визначає насиченість слизової оболонки рота аскорбіновою кислотою.
34. Оцінити результати дослідження: фагоцитарної активності лейкоцитів крові; кількості лізоциму слини; імунограми.
35. Провести диференційну діагностику хронічного генералізованого пародонтиту початкового ступеню розвитку з подібними захворюваннями.
36. Заповнити картку амбулаторного стоматологічного хворого з патологією пародонту.
37. На основі даних суб`єктивного та об`єктивного клінічного і додаткових методів дослідження, сформулювати клінічний діагноз.
38. Скласти план обстеження хворого з гострим катаральним гінгівітом, з призначенням досліджень згідно протоколу.
39. Скласти план обстеження хворого з хронічним катаральним гінгівітом з призначенням методів клінічного і додаткового методів обстеження згідно протоколу надання стоматологічної допомоги, таким хворим.
40. Скласти план обстеження хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту згідно протоколу надання допомоги.
41. Скласти план обстеження хворого з фіброзною формою гіпертрофічного гінгівіту згідно протоколу надання допомоги.
42. Скласти план обстеження хворого з гострим виразковим гінгівітом згідно протоколу надання допомоги таким хворим.

43. Скласти план обстеження хворого з хронічним виразковим гінгівітом згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
44. Скласти план обстеження хворого з локалізованими пародонтитом з вибором критерій діагностики згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
45. Скласти план обстеження хворого з генералізованим загостреним пародонтитом II ступеню згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
46. Скласти план обстеження хворого з пародонтозом I ступеню з вибором адекватних діагностичних критеріїв.
47. Скласти план лікування хворого з катаральним гінгівітом.
48. Скласти план лікування хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту.
49. Скласти план лікування хворого з фіброзною формою гіпертрофічного гінгівіту.
50. Скласти план лікування хворого з гострим виразковим гінгівітом.
51. Скласти план лікування хворого з хронічним виразковим гінгівітом.
52. Скласти план лікування хворого з локалізованим пародонтом.
53. Скласти план лікування хворого з генералізованим пародонтом.
54. Скласти план лікування хворого з пародонтозом.
55. Призначити місцеве і загальне медикаментозне лікування хронічного катарального гінгівіту.
56. Надати рекомендації пацієнтам з хронічним катаральним гінгівітом.
57. Скласти план диспансеризації пацієнта з хронічним катаральним гінгівітом.
58. Призначити профілактичну програму для пацієнта з хронічним катаральним гінгівітом.
59. Знати діагностичні критерії, що відповідають клініці гострого виразкового гінгівіту.
60. Скласти план місцевого і загального лікування хворого з гострим виразковим гінгівітом.
61. Вміти провести індексну оцінку стану тканин пародонту хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту.
62. Знати клінічні ознаки фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту за ступенями гіпертрофії.
63. Вміти скласти схему лікування фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту.
64. Знати клінічні прояви і рентгенологічні ознаки локалізованого пародонтиту, вміти їх описати у картці амбулаторного хворого.
65. Скласти план місцевого та загального медикаментозного лікування локалізованого пародонтиту, призначити адекватні методи хірургічного, ортопедичного та фізіотерапевтичного лікування.
66. Скласти план обстеження хворого на генералізований пародонт.
67. Скласти загальну схему лікування генералізованого пародонтиту в залежності від ступеню розвитку захворювання.
68. Вписати рецепти на медикаменти місцевої та загальної дії для хворого на генералізований пародонтит.
69. Призначити адекватні хірургічні, ортопедичні, ортодонтичні методи лікування пародонтологічному хворому з генералізованим пародонтитом.
70. Призначити адекватні фізіотерапевтичні методи лікування генералізованого пародонтиту в залежності від тяжкості захворювання.
71. Передбачити можливі результати лікування парадонтологічних хворих.
72. Скласти план диспансеризації хворого генералізованим пародонтитом в залежності від тяжкості захворювання.
73. Організовувати масові соціально-профілактичні заходи щодо захворювань пародонта.
74. Складати план професійної гігієни для конкретного пародонтологічного хворого.
75. Скласти комплекс індивідуальних профілактичних заходів для хворого з патологією пародонту

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

1. питання I-III рівнів складності ;

2. тести II-III рівнів складності ;
3. задачі II-III рівнів складності ;
4. професійні алгоритми ;
5. таблиці, слайди, планшети ;
6. навчальні альбоми ;
7. орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою ;
8. методичні рекомендації
9. рекомендована література

Обладнання:

1. фантоми; кюрети

Програмне забезпечення (Clinic Cards, Dental Simulator та ін.)

Платформа для дистанційного навчання E-learn.uzhnu.edu.ua

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Практична пародонтологія. Довідник лікаря. А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.Ф. Сідельникова. Київ 2011р.
2. Основи ручного скейлінга. Книга. Т.Б. Волінська.
3. Терапевтична стоматологія: підручник для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації: у 4 Т. /М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін. - К.: Медицина, 2001.- Т.3: Захворювання пародонта.- 2008р.
4. Мельничук Г.М., Рожко М.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: Навчальний посібник. - Івано-Франківськ, 2004.
5. Поспішіль Ю.О., Вовк В.І. Патологічна анатомія стоматологічних хвороб: навч. посібник для студентів стомат. ф-тів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації.- Львів: Компакт-ЛВ, 2005.
6. Мащенко І.С. Запальні та дистрофічні захворювання пародонту: Навчальний посібник.- Дніпропетровськ, АРТ-Прес, 2003.
7. Терапевтична стоматологія: підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації: у 2 Т. /А.К. Ніколишин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко.- Полтава: Дивосвіт, 2007.- Т.2: Хвороби пародонта, стоматогенна хроніоінтоксикація, захворювання слизової оболонки порожнини рота, організація стоматологічної допомоги в Україні, основи вчення про профілактику стоматологічних захворювань.- 2007.

Допоміжна література

1. Кухта С.Й. Пародонтологія. Тлумачний словник.– Львів, 1993.
2. Кононович та ін. (За заг. ред. проф. Л.О. Хоменко).– К., Книга плюс, 1999.– 528 с.
3. Grant D.A., Stern J.B., Listgarten M.A. Periodontics.– St. Louis, Washington DC, Toronto, 1988.– 1154 p.
4. Eaton KA, Ower P, editors. Practical Periodontics-E-Book. Elsevier Health Sciences; 2022 Sep 30.
5. Palmer R, Floyd P, editors. Periodontology. Springer International Publishing; 2021 Jul 20.
6. Reddy S. Essentials of clinical periodontology & periodontics. JP Medical Ltd; 2017 Nov 30.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний ресурс [<https://nmuofficial.com/files/kaf88/books/danilevskiy-3.pdf>]
2. Електронний ресурс

[\[https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/24158/1/%D0%94%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A%D0%BB%D1%96%D0%BD.%20%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%83%20%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9.pdf\]](https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/24158/1/%D0%94%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A%D0%BB%D1%96%D0%BD.%20%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%83%20%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9.pdf)

3. **Електронний ресурс**

[\[http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/12535/1/%D0%90%D0%9B%D0%93%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A2%D0%9C%D0%98.%20%D0%9F%D0%90%D0%A0%D0%9E%D0%94%D0%9E%D0%9D%D0%A2%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF.%20%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B6%D0%B6%D1%8F.pdf\]](http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/12535/1/%D0%90%D0%9B%D0%93%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A2%D0%9C%D0%98.%20%D0%9F%D0%90%D0%A0%D0%9E%D0%94%D0%9E%D0%9D%D0%A2%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF.%20%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B6%D0%B6%D1%8F.pdf)

4. **Електронний ресурс**

[\[https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/kaf/kaf_prostheticdent_fpge/13.%20%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B2-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2/02_%D0%A1%D0%9F%D0%95%D0%A6_%D0%9E%D0%A0%D0%A2_%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%9C/04_%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%90%D0%93_%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%9A%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%8C_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%83.pdf\]](https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/kaf/kaf_prostheticdent_fpge/13.%20%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B2-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2/02_%D0%A1%D0%9F%D0%95%D0%A6_%D0%9E%D0%A0%D0%A2_%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%9C/04_%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%90%D0%93_%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%9A%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%8C_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%83.pdf)

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

